

ליל שבת קודש פרשת בא ה'תש"ם

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ג המדבר מאהבתו יתברך הגנוז בתוך המצוות, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על נקודה אחת שבתורה זו של רביז"ל), מחמת האהבה שאהב את ישראל, ורצה שידבקו בו ויאהבו אותו עמו מזה העולם הגשמי, הלביש את אלקותו במדות התורה, וזה בחינות של תרי"ג מצוות, כי השם יתברך שיער בדעתו שעל ידי המצוה הזאת נוכל להשיג אותו, ועל ידי זה צמצם את אלקותו דוקא באלו התרי"ג מצוות, למשל, ששיער בדעתו מצות תפילין, שהמצוה הזאת צריך להיות כך, היינו ארבע פרשיות וארבע בתים של עור כתובים, ורצועות של עור, כי כך שיער בדעתו, שעל ידי הצמצום הזה נוכל להשיג אותו ולעבדו, ולכן לא צוה שיהיה ארבע בתים של כסף וזהב, כי כן שיער ומדד על ידי אהבתו, נמצא שעל ידי אהבתו שאהב את ישראל, הלביש את עצמו במדות התורה, נמצא שבכל מדה ומדה יש שם אהבה, שהקדוש-ברוך-הוא אהב את עצמו עם ישראל וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר התכלית של התורה והמצוות הוא, שנזכה להכיר את השם יתברך, וכדברי הזוהר הקדוש בפרשת השבוע (בא מ"ב:) בגין דישתמודעין ליה, ולכן נתן לנו הקדוש ברוך הוא את התרי"ג מצוות בצורה זו, כי שיער בדעתו יתברך, שעל ידי המצוות האלו נזכה להכיר אותו יתברך, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכות כ"ג:) רצה הקדוש ברוך הוא "לזכות" את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שרצה לזכך ולצרף אותם, שיכנס בהם השגות אלוקותו יתברך, ולכן הרבה להם תורה ומצוות, שדייקא על ידם יזכה להכיר אותו יתברך, ולכן יש באדם רמ"ח איברים ושם"ה גידים, כי הם מכוונים כנגד הרמ"ח מצוות עשה, והשם"ה מצוות לא תעשה, ובקיימו אותם, הוא מזדכך בכל איבריו ובכל גידיו, ומובא במדרש

(פסיקתא דרב כהנא פרשה י"ב) שכל אבר ואבר של האדם מבקש ואומר "בבקשה ממך, עשה בי את המצוה הזאת", וכן השם"ה ימים של השנה צועקים ואומרים "בבקשה ממך אל תעש בי את העבירה הזאת", כי מצוות התורה מתלכשים בתוך איברי וגידי האדם ממש, וכן מובא בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' כ"ו) שמשנה רבינו מלובש בתוך כל אבר ואבר של האדם, ואומר לו לקיים בו מצוות התורה עיין שם, כי התורה והמצוות ניתנו לצרף בהם נשמות ישראל, ולכן דייקא על ידם האדם זוכה לעלות ולהתקדש בגופו ובנשמתו ולהתדבק בו יתברך.

והנה רביז"ל נותן דוגמא של מצוות תפילין הקדושים, שהקדוש ברוך הוא צוה לעשות התפילין דייקא בצורה כזו, מעור בהמה טהורה, ולכתוב הפרשיות על קלף וכו', ולא צוה לעשות אותם מכסף וזהב, כי שיער בדעתו יתברך שנזכה להכירו דייקא על ידי התפילין בצורה כזו, והנה יש להבין למה תפס רביז"ל לדוגמא מצוות תפילין דייקא? אבל מבואר במקום אחר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ח) שעיקר הסימן של דביקות, הוא התפילין, כי אסור להסיח דעתו מן התפילין, וכמו שלמדו חכמינו הקדושים (יומא ז':) קל וחומר מציץ, ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת אסור להסיח דעתו ממנו, תפילין שיש בהם כ"א אזכרות, כל שכן שאסור להסיח דעתו ממנו, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (שם) חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה, כדי להזכיר אותו מן הדביקות בו יתברך, ולכן תפס רביז"ל מצוה זו, שמכנים את הדביקות בנשמות ישראל, כי רוצה להראינו איך נזכה להיות קשורים ודבוקים בו יתברך על ידי שיעורי המצוות, כשנזכה לקיימם בתמימות ופשיטות גמור כאשר צונו ה' אלקינו.

והנה בענין מצוות תפילין מעור בהמה טהורה, ולא מכסף ומזהב, נוכל להוציא לעצמינו רמז גדול על הדביקות בו יתברך, כי בכדי שנזכה להיות דבוקים בו יתברך באמת, האדם מוכרח לסלק את דעתו וחכמתו לגמרי, ולהיות בעיניו כמו בהמה ממש, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ה':) על הפסוק (תהלים ל"ו) אדם ובהמה תושיע ה', אלו בני אדם שערומין בדעת כאדם הראשון, ומשימים עצמם כבהמה, וכמו שאמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' ט"ו) שהוא

חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה, ולסלק דעתו לגמרי בשעה שבא לעסוק בעבודת השם יתברך, ולקיים מצוות התורה בתמימות ופשיטות גמור, ובזה שצוה אותנו הקדוש ברוך הוא לעשות את התפילין, המורה על דביקות, מעורר בהמה דייקא, ולא מכסף ומזהב, זה מלמד אותנו שלזכות לדביקות, צריכין להשפיל עצמו לפניו יתברך לגמרי, ולהחזיק עצמו כבהמה ממש, ולא להתגאות ולהתפאר עם עשירות של כסף וזהב וכו', כי העיקר להשפיל עצמו כמו בהמה ממש, ועל ידי זה נזכה להכניס בעצמינו את הדביקות בו יתברך באמת.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שעוד דבר מצינו במצות תפילין, שמלמד אותנו לימוד עצום לגבי הדביקות בו יתברך, והוא מה שעיקר העיבוד של עור התפילין, הן עשיית הבתים, והן עבודת הקלף, הוא על ידי שרייתם בתוך צואת כלבים, וכמובא במדרש (ילקוט שמעוני פרשת בא רמז קפ"ז) כלבים כתיב בהן (שמות י"א) ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו וכו', שזכו לעבד עורות מצואתן, לכתוב בהן ספר תורה תפילין ומזוזות, עיין שם, ולכאורה יפלא, שיצטרכו העורות הקדושים של התפילין להיות מעובדין על ידי צואת כלבים שהוא דבר מאוס לכאורה? אבל לפי הדברים הנ"ל מובן הענין מאד, כי התפילין מביא את האדם לדביקות אמיתי בו יתברך, ואי אפשר להגיע אל הדביקות, אלא על ידי שאדם בטל ומובטל בעיני עצמו לגמרי, כעור בהמה ממש, ולא עוד אלא שהוא נתון גם בתוך צואת כלבים, שהם כלליות הביזיונות והחירופים והגידופים של עזי פנים שבדור שנמשלים לכלבים, בבחינת (ישעיה נ"ו) והכלבים עזי נפש וגו' (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ'), כי כשאדם מחזיק מעמד אפילו כשעובר עליו ביזיונות ושפיכות דמים מכלבים כאלו, אזי זוכה שעורו וגופו נעשה מעובד ומזוכך היטיב, והוא כלי מוכשר לקבל דביקות אמיתי בו יתברך, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את ציווי מצות תפילין, מיד בשעת גאולתן ממצרים, וכמו שכתוב (שמות י"ג) והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך וגו' כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים, ויש להבין למה דייקא על מצות

תפילין נצטוו מכל מצות התורה מיד בצאתם ממצרים? אבל לפי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי התפילין הקדושים מלמדים אותנו את הדביקות בו יתברך, ואיך האדם צריך להשים עצמו כמו בהמה ממש, לסלק דעתו וחכמתו לגמרי בבואו לקיים מצוותיו יתברך, ואפילו שיהיה מסובב עם כלבים ועזי פנים, לא יתפעל מהם כלל, אלא יכניע לבבו לפניו יתברך, ואזי יזכה לדביקות אמיתי, וזה למדו נשמות ישראל בצאתם ממצרים, שהתכלית של הגלות והשיעבוד היה רק כדי להכניע את ערפם הקשה, ולוכך אותם שיהיו כלים מוכשרים לקבל בתוכם אורו יתברך, והוא לימוד על כל חיי האדם, כי בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים (פסחים קט"ז:), כי בכל יום נכנסים במצרים ויוצאים ממצרים, שהם כלליות הבלבולים והצער והעגמת נפש שעובר על כל אחד ואחד בכל יום ויום, שמוחו נכנס במיצר ים, היינו בתכלית הצמצום והדוחק, והקדוש ברוך הוא מוציאו משם, העיקר שיחזיק מעמד ולא יאבד את אמונתו חס ושלום, ואזי בוודאי יזכה לראות בישועתו, ולכן נצטוונו על זכירת יציאת מצרים בכל יום בבוקר ובערב, וכמו שכתוב (דברים ט"ז) למען תזכור את יום צאתך ממצרים כל ימי חיך, היינו שתזכור שיום צאתך ממצרים הוא בכל יום מימי חיך, כי הענין של יציאת מצרים חוזר ונעשה בכל יום ויום, וכל זה אנחנו מזכירים לעצמינו על ידי הנחת התפילין הקדושים, שמלבישים את כתר המלך, ומזכירים לעצמינו היטיב שאנחנו עבדים רק אליו יתברך, ואפילו שעובר עלינו כל מיני מצרים ודוחק ומרירות וכו', הכל להביא אותנו אל הדביקות בו יתברך, אם רק נחזיק מעמד בכל מה שעובר עלינו, וכמו שעשו עם ישראל במצרים, שהכינו לעצמם התפילין הקדושים בליל פסח, להזכיר עצמם תמיד את הדביקות בו יתברך, וכמובא (בגד"א בשם המדרש) שבליל פסח מחצות לילה עד זמן היציאה, עסקו עם ישראל בעשיית התפילין, מן העורות של הבהמות שנשארו להם מהקרבת פסח, כי דייקא על ידי התפילין הקדושים הנעשים מעור בהמה, ונעבדים בדברים פחותים ומבוזים מאד, האדם זוכה להגיע אל הדביקות האמיתי בו יתברך, והשם יתברך יזכינו להיות דביקים וקשורים בו יתברך תמיד, עדי נזכה להכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

